



Daaliapenral tuleb kiirelt tegutseda

Novembri algul on viimane aeg daaliad üles võtta.

Üldiselt tuleb juurmugulad välja kaevata kohe pärast seda, kui esimene suurem öökülm on pealseid oluliselt rikkunud. Viivitada ei tohi siis enam raasugi, kuna külmale ööle järgneb enamasti soe päev ning taimed hakkavad kiiresti hävinud pealseid taastama. See aga kahjustab tugevasti juurmugulate kvaliteeti ja need säilivad halvemini.

Minu kodukohas põhjarannikul, kus saab pikemalt nautida sooja ja kuldset sügist, tuleb enamasti üles võtta veel täies elujõus ning kahjustamata taimed. Selle tööga olen alustanud 25. oktoobri paiku. Pikkade aastate kogemus on näidanud, et hiljemaks jätta ei tohi, kuna enamasti novembri algul külmub maapind tugevasti või siis langeb maha paks lumi. Sel juhul muutub väljakaevamine võimatuks ning juurmugulad võivad täielikult hävineda.

Muidugi on olnud ka selliseid aastaid, kus lumi on sadanud otse öitsvatele daaliatele. Siis on tulnud oodata lume sulamist, aga ma olen juurmugulaid isegi läbi õhukese lumekorra välja kaevanud.

Siiski on need kõik erandlikud juhused, mida peaks püüdma vältida. Seega tuleb sättida oma aega selliselt, et seda tööd saaks teha ilusa ilmaga.

ETIKETID KÜLGE

Enne kui võtan kätte labida, kinnitan taimedele etiketid, millele on märgitud sordi nimi või muud iseärasused. Märkise seon ümber varre vahetult maapinnale. See tegevus kuulub küll kasvuaegsete tööde hulka, aga kui mingil põhjusel pole seda varem tehtud, tuleb teha nüüd. Sügisel on muidugi palju vähem võimalusi kontrollida taimede sordiehtsust ja kvaliteeti.

Oma daaliate juures kasutan ma selliseid etikette, mille saab kevadel maase torgata ning hiljem pehme traadiga varre külge siduda. Nii saab vältida topeltmärgistamist ja kokku hoida palju aega. Lisaks sellele on mul kõik sordid täpselt ära märgitud ka peenraplaanidele. Juhul, kui nimesedel on mingil põhjusel kadunud või kahjustatud, saab selle kiiresti ja vaevata taastada.

Kui etiketid on paigaldatud, eemaldan taimedelt tugikepid ja -nöörid. Varred lõikan terava noa või aiakääridega 10–15 cm kõrguselt maha. Seejärel koristan kõik mahakukkunud taimed jäänused ning võibki hakata daaliaid üles kaevama.

ÕRNALT, MITTE JÕUGA

Labida vajutan sügavale mulda umbes 30 cm kaugusele varrest ning kergitan natuke. Samamoodi teen taime vastaspoolel. Seejärel püüan väga ettevaatlikult kogumikku välja tõsta. Kui juurmugulad on suured, see kohe ei õnnestu ning tuleb labidaga kergitada veel mitmelt poolt, kuni saab kogumiku lõpuks välja tõsta.

Mitte mingil juhul ei tohi juurmugulaid jõuga üles rebida, kuna nad on väga haprad ja katkevad enamasti juurekaelalt. Need osad on siis juba kõlbmatud. Natuke rebenenud juurmugulaid saab küll tsüanoakrülaati sisaldavate liimidega parandada, pooleks murdunutega pole aga hiljem midagi peale hakata.